

СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ

Василь Чепурний

ЩОДЕННИК ПОМАРАНЧЕВОГО РЕВОЛЮЦІОНЕРА

Спочатку я хотів правити свій щоденник так, щоб тільки лишилася виборча тематика - тим паче, що я у минулій президентській кампанії був керівником прес-служби обласного штабу Віктора Ющенка і, зрозуміло, маю немалий фактаж. А все інше, що переймало мене тоді - як-то російсько-українські взаємини в історичній ретроспективі, церковні проблеми, дача, - думав викреслити. Але зрозумів, що коли вже мова йде про щоденник, то має бути вся гама тодішніх моїх інтелектуальних інтересів. Зрештою, воно все має дотичність до політики, якщо дивитись на неї, як на прояв життя, а не набір заяв, інтриг, проблем тощо. Щоправда, все ж таки щоденник я піддав скороченню - за полем друку залишилися деякі моменти, які не час розголошувати, щоб не нашкодити деяким людям, залишилися сімейні моменти та й тема «Україна-Росія» мною вивчається набагато детальніше, ніж це зараз зможе прочитати читач, але я не хочу його втомлювати.

8 вересня, 8.00. У неділю був Ющенко - все пройшло гарно, але він засмиканий і замучений. Тому, коли я в щілині часу між записом на обласне радіо і Бі-Бі-Сі запитав про його пасіку під Городищем на Бахмачині, він аж відкинувся і тон його голосу змінився: «Там був прекрасний взяток із синюхи!». Цього ж року 10 його вуликів також кочують на Чернігівщині, а решта - в Нових Безрадицах.

9 вересня, 8.00. Зразу похолоднішало - сьогодні лиш 10 градусів. Дощить. Оце б гарно працювалося на дачі - легенько протопити, чути шум вітру і грання дощу по даху шемкітливому і у вікно бачити сад.

Росія і Кавказ. «...Война в Чечне - это свидетельство абсолютной неподготовленности новой элиты к руководству Россией как многонациональной страной». Александр* Ципко, доктор філософських наук. «Чечня на переломе эпох», «Литературная газета» № 32-33, 11- 17 серпня 2004 р., стор. 3.

«Вообще сегодняшний российский режим, сегодняшняя Россия способны к политике содержания, к политике ценностей, к политике идей? Либо они могут продуцировать лишь совершенно бессодержательное, не оправданное никакой внутренней логикой принуждение, помноженное на пиар-технологии?». Александр Дугін, лідер Міжнародного «Євразійського руху». Там же.

11 вересня, Головосіка.

«Духовный провал идеи Москвы как третьего Рима, был именно в том, что третий Рим представлялся как проявление царского могущества, мощи государства, сложился как Московское царство, потом как Империя и, наконец, как Третий Интернационал». «Идеология Москвы, как Третьего Рима, способствовала укреплению и могуществу московского государства, царского самодержавия, а не процветанию церкви, не возрастанию духовной жизни. Христианское призвание русского народа было искажено...» Ніколай Бердяєв. «Русская идея» в збірнику «О России и русской философской культуре». М., 1990, стор. 50.

15 вересня, 21.30. Вчора був у Ладані, Журавці та Варві -зустрічі з Пинзенником і розбір заяви голови профкому «Пожмашина» Пацука (за резолюцією Ющенка). Приїхав додому о 12-й ночі.

23 вересня, 13.40. Співає Олександр Малінін «Червону калину» і підтверджує мою теорію

про цивілізаторську місію українців щодо Росії. І ця місія ще далеко не закінчена. Місія ця може зватися і християнською з повним правом.

Юшенка намагалися отруїти! 18 вересня у Ніжині під час трансляції з Києва на площу на нього тяжко було дивитися! Жінки плакали: «Що вони зробили з Юшенком?!» Недаром Кучма говорив про повстання - ні з того, ні з сього...А вони просто знали і проговорювали - що буде після отруєння? Повстання! От Кучма з недалекого п'яного ума і проговорився...

Атрошенко попав у ДТП, збив 69-річного чоловіка, п'яного (швидше всього). Мені вдалося нейтралізувати деякі можливі негативні наслідки (зв'язок з Юшенком).

25 вересня, 7 год. Виявляється, Пришвін, як і Мережковський, Гіппіус, Розанов, мучився питаннями статі. Ніякої цільності! І весь той «цвіт Серебряного века» був збоченим: «Все эти импотенты, педерасты, онанисты, мне враждебные люди, хотя и были бы гениальными: я не признаю. Моя жена с огромными бедрами, и мне было с ней отлично». М. Пришвін по книзі Алексея Варламова «Пришвин», М., «Молодая гвардия», 2003, стор. 126.

«Жизнь писателей того времени в отношении размножения была до крайности болезненная:

1) Белый - импотент, 2) Блок - попытки духовного брака (через неможливість фізичного - **В.Ч.**) 3) Гиппиус - вагизм 4) Философов - педераст 5) Ремизовы - как семьянины - жертвы 6) Розанов - философ пола 7) Карташев - монах 8) Кузмин - педераст 9) Сологуб...такой очаг творчества». Із щоденника Пришвіна 1928 р. Тут же автор книги каже, що і Ключев - гомік. Певно, є закономірність і у тому, що в Розанова всі діти, крім однієї дочки, рано померли - Бог забрав. Не випадково Бунін не входив до цього гидкого кола і висміював його за штучність, яку він помітив навіть у Чехова (не було в Росії вишневих садів! Не було!) А були в Україні, яку любив Бунін...

25 вересня, 7.30. Про моє село.

Ченці Рихлівського монастиря по річці Вербич (зараз і сліду нема) прибували до Авдіївки для торгівлі. Щотижня - базар і 5 разів на рік - ярмарок. Торгові ряди - від козацької Чепурнівки, де і я жив, до понорницьких земель. Торжок, Шкрамадиха - звідси (крам). Вербич став зватися Чернеюю, урочище Чернещина. По ній ще в кінці XIX століття сплавлили ліс і плавали невеликі судна. В урочищі Скриня - переправа (затонула весільна скриня молодої). Миска - улоговина, Мосьпанка - урочища - від прізвища.

Панський ставок, викопаний кріпаками на поч. XX століття, - біля нього маєток Скоропадських. 1674 р. Авдіївка пожалувана як рангова земля полковнику Василю Дуніну-Борковському, з 1702 р. - в користуванні, а з 1710 - у власності Данила Апостола, але фактично - його зятя Михайла (дочка Параска у Д. Апостола), сина В. Дуніна-Борковського. 1731 р. Після смерті Михайла Параска виходить заміж за генерального підскарб'я Михайла Васильовича Скоропадського - племінника гетьмана Івана Скоропадського. До 1917 р. - Авдіївкою володіють Скоропадські.

Панський ставок, у якому і я раз рибу ловив. Надточіївка - від панської садиби до Казанської церкви. Назва від Надточія, що закохався у панночку і був засланий у солдати. Єгерівка - жили панські слуги (в т.ч. єгері). Значить, було де полювати. Забігайлівка - від козака, прозваного Забігаєм. Перші поселенці Авдіївки - Волошко і Авраменко.

Три ставки - моя дідизна - викопані 1847 року для цукрового заводу. Від імені поміщиці - хутір Наталіївський.

За Анатолієм Лазаренком у газеті «Вісті Сосниччини» за 1 серпня 2001 року.

Росія. «Есть два типа в народе. В одном преобладает Русь, а в другом - Чудь и Меря (...) Народ сам сказал про себя: «Из нас, как из дерева, - и дубина, и икона», - в зависимости от обстоятельств, от того, кто это дерево обрабатывает: Сергей Радонежский или Емелька Пугачев». Іван Бунін. «Окаянные дни», М., 1991, стор. 108 - 109.

28 вересня, 22 год.

Ще про Розанова - його дочка Тетяна, виявляється, не просто вижила, а була в духовній опії якогось скитського старця і, за словами сектанта Пришвіна, «запустилась до умора». Тому й вижила, щоб замолювати батькове христоробство.

30 вересня, з 7 год.

Після перемоги Юшенка на виборах треба буде створювати широке громадське об'єднання на підтримку його реформ. Бо партії всього не зроблять. Все повторюється, як у де Голля - Ющенко навіть зовнішньо на нього схожий.

2 жовтня, 8.00, цілу ніч йшов дощ, за вікном жовтіють дерева, просвічуючи П'ятиницьку церкву.

Виявляється, 5 вересня ввечері Ющенко повівся негарно щодо Атрошенка: без нього поїхав до Шура і з Б. Потім пив на Десні десь. Невипадково Кучмине оточення починає натякати, що хворобу Ю. спровокувала їжа ...І Б. знову пре у владу, аж живіт тріщить! Неже «Просвіті» знову бути в опозиції?

3 жовтня, день святих мучеників - великого князя Михайла Чернігівського і боярина його

Федора, 8.30.

Червоне козацтво.

«Но то не было казачество, обратившееся к красному сознанию, а бандитское (переодевались для обмана и в форму белых), образованное из всех наций, до румын и китайцев, с целым латышским кавалерийским полком, с русским командиром Виталием Примаковым, а политотдел корпуса возглавлял И.И. Минц (во 2-й дивизии Исаак Гринберг), начальником штаба - С.Туровский, оперативную часть штаба - А.Шильман, редактор дивизионной газеты - С.Давидзон, адм. отдел штаба - Я.Рубинов». Александр Солженицин. «Двести лет вместе», 2 том. М. «Русский путь», 2002, стор. 125-126.

9 жовтня, 13.20, на дачі дощить і не дало зривати яблука.

З Атрошенком і Соломахою підготували координаційну раду партій. Ухвала, лист до Зінченка, координаційної ради коаліції «Сила народу» - не допустити Бутка до публічної участі в підтримці Ющенка, оскільки це шкодить самому успіху Ющенка.

Про українське месіанство.

«Смотрел на Владимир с низкого берега Клязьмы и вдруг увидел -да это же Киев и днепровские откосы и золотые главы соборов в зелени садов! Князь, пришелец из Киева, пытался воссоздать здесь, на севере, свою южную столицу. И вишня владимирская, которая сейчас вся в цвету, привезена сюда из Киева в память родных мест Андреем Боголюбским». Владімір Лакшин. «Дневник 1970 года». Журнал «Дружба народов», № 9\2004, стор. 110.

23 год. Молился за Ющенка - акафіст Ісусу Христу. У нього 36 годин був нестихаючий біль, не допомогла доза = 20 дозам морфію. Отруїли. Господи, допоможи рабу Божому Віктору! Збережи його здоровим для України! Зглянься на нас, Господи!

12 жовтня.

Вчора - прес-конференція Атрошенка з приводу отруєння Ющенка, експертиз по ДТП. І по Бутку. Класно Атрошенко «посадив» Савенка - коли Магула задав питання по Бутку, Атрошенко зреагував: «Так це ж питання Савенка!» Чернігівські журналісти розсміялися...Увечері редколегія «Сіверщини» розглядала потребу публікації мого матеріалу та інтерв'ю з Хоменком-Фоменком...

20 жовтня, 8.50.

На дачі (дід Іван не любить так казати, по його - «в саду») вчора надавив 7 літрів виноградного соку. Треба ще, бо багато винограду висить і осипається. Коли? В суботу - в Київ! А на дачі до обіду сонечко все визолотило, запахує повітря стояло, навіть собаки і ті були делікатними.

...Ще по газетах - зразу після виборів почнеться партійна гонка до виборів 2006 року. І якщо ми сліпо йдемо у фарватері однієї партії - УНП - тираж неухильно буде падати. Ми просто зобов'язані робити зміни - інакше пропадемо ні за цапову душу.

21 жовтня, 8.50.

Заарештовані студенти Олександр Коваленко і Олександр Ломако сидять третю добу - підкинули вибуховий пристрій і фальшиві гроші. Все пов'язують з Ющенком. Влада бандитів!

В Інтернеті поширено лист невідомого про сценарій зриву виборів - вибухи на дільницях тощо. Самого Ющенка вчора не посадили літак у Маріуполі, і він від Донецька добирався машиною, явно запізнившись на зустріч.

24 жовтня, 9.25.

...Вчора не помолівся (мінімум 50 Ісусових молитов), і наш автобус затримала міліція за мостом. Затримав заступник начальника міського УМВС Попсуй - затримав, бо впізнав мене. От гидота! А ми їхали хоч і до Ющенка насправді, але маскувалися під паломництво в Лавру. Моя ідея і я своїм несподіваним виходом з автобуса їй і завадив...

Акція в Києві «Сила народу проти брехні» пройшла успішно - за найскромнішими підрахунками, було 100 тисяч людей, за максимальними - 250 тисяч. Такого Київ ще не бачив за 10 років. Виступав Ющенко - хоч і хворий, але говорив 30 хв. Провокатори кидали у вікна ЦВК димові шашки. Їх затримала охорона «Нашої України», якою керує пастор Олександр Турчинов. З Чернігівщини було близько 1,5 тисячі людей. У Лемешах, Кіптях стояли три КАМАЗи з піском - для перекриття траси. Бояться...

Користуючись нежданою нагодою (що не пропустили нас проїхати), я рвонув на дачу дозбирувати виноград. Слава Богу, вдалося завершити. «Допомогли» сойки і сороки. Вони вже приступили і до яблука.

25 жовтня, 8.00.

Дивно, але Арсен дорослішати не хоче - мовляв, тепер у нього є мама, а в дорослих не завжди! Каже, що усвідомлює, який він зараз щасливий, і старшати не хоче.

В «Літературному Чернігові» - моя стаття-рецензія на книгу С.Павленка «Оточення гетьмана Мазепи». В ній кілька моїх концептуальних думок про українсько-російські взаємини.

Розпад Росії.

Під час перепису 2002 року «140 тисяч русских записались казаками, 7 тисяч поморами». Міхаїл Назаров. «Вопрос к Президенту: Россия для нерусских?». Журнал «Наш современник», № 9/2004, стор. 198.

Не хочуть бути росіянами!

28 жовтня.

Сергій Ілліч Богдан пропонує в газеті поставити рядок «Шалійте, шалійте, скажені кати!». Симптоматично.

Російська експансія.

«Впрочем, в истории развития русской культуры (треба читати -російської. - В.Ч.) отразилась та же самая загадочная закономерность, что и в истории самой страны. Ведь вместо того, чтобы по-настоящему освоить пространство между Волгой и Днепром, нас поволокло сначала на Урал, потом - в Сибирь - и так до самой до Камчатки. И даже пролив не остановил это наше движение в новые пространства - мы таки прихватили земли на Американском континенте». Валерій Фомін, доктор мистецтвознавства. «Пора домой». Журнал «Москва» № 9/2004, стор. 219.

29 жовтня, 7.30, туман вчора і сьогодні.

Полаявся з тещою - от Ющенко з бандитами, бо били міліцію під ЦВК, і нічого слухать не хоче - «міліція - це святе! Як у мене щось - дзвоно в міліцію!» Отак легко отакими управлять. І буде голосувать за Януковича. І навіть тесть, що слухає «голоси з-за бугра», теж туди: не можна міліцію чіпати. А що перевдягнена міліція була і різала людей - не чують!

Проте Ющенко став уже об'єднуювачем української нації - все, що здорове, навколо нього. Як у Франції свого часу навколо де Голля. І, як де Голлю, треба буде створювати зразу після перемоги широкий фронт підтримки реформ. І тут наші газети край потрібні.

Позавчора я провів прес-конференцію під міліцією Атрошенка і студентських активістів Тетяни Пекур, Андрія Глухенького та Олександра Ясенчука. Прямо під будинком обласного УМВС, що їх налякало - бачив це по очах. Хоча в декого - байдужість. Але вигнали всіх ментів на вулицю - стояли купами в тумані, і підполковник С. каже, що навіть з 4-х співробітників відділу по боротьбі з наркотиками вигнали трьох нас пасти. Двері замкнули - бояться.

А вчора суд (Мурашко-молодший) ухвалив рішення про недоцільність утримання під вартою студента Олександра Ломака. Слідчий заїкався, що той буде знову виготовляти фальшиві гроші. Мають випустити сьогодні до вечора! Останній політв'язень режиму Кучми!

30 жовтня.

Завтра - вибори Президента. Напруження досягло піку. Вчора по ТБ весь вечір крутили гадості про Ющенка. А газета СДПУ(о) порівняла Ющенка з Гітлером.

Російський народ.

«А.Зиновьев на вопрос «Осталось ли в русском народе что-то сугубо национальное?» ответил утвердительно и привел много примеров: «Веками отработанная способность унижаться и унижать других, способность приспособляться к мнению других, способность угождать и требовать того же от других». Ігор Шафаревич. «Феномен эмиграции» в книзі «Русский рубеж. По страницам «Литературной России», М., «Художественная литература», 1991, стор. 55.

31 жовтня, 7.00.

Читав учора акафіст до Ісуса Христа. Господи, злочачинаючих спини!

На Закарпатті вже тисяча донецьких, через Полтаву прослідували 10 спецешелонів у Київ і на захід. Якщо це тільки для голосувань по відкріпних талонах - півбіді, а якщо для зриву виборів? Кучма може піти на це, щоб залишитися «гарантом» порядку. Тоді народ виїде на вулиці. Власне, ці вибори є перевіркою - чи вже у нас народ чи досі населення?

У Недригайлові на Сумщині, коли влада не пускала транспорт у Суми на зустріч з Ющенком, сім тисяч громадян перекрили рух транспорту. У Сумах на зустріч з Ющенком прийшли близько 100 тисяч людей (наші дають цифру навіть 120 тисяч). Невже українці згадують своє козакування?

...Атрошенко постійно тепер з двома охоронцями - Сергій Кордик з моєї легкої руки став другим.

У Атрошенка - супутниковий телефон. Паралельний підрахунок голосів, кажуть, буде надійним. Дай Бог! До початку виборів -34 хвилини...

3 листопада, 7 година ранку.

Ющенко - 39,22%, Янук -39,88% - за офіційними даними. За даними паралельного підрахунку голосів нашого - Ющенко має 50, 32 %. У європейській країні він став би переможцем, у нас - другий тур.

Дивна пасивність Ющенка і Центрального штабу, які не закликали на вулиці, не заявили про абсолютну фальсифікацію в 10%. Чому? Йдуть переговори?

Чернігівщина: за Ющенка - 45%, за Януковича - 26%. Тільки в трьох районах Бандюкович має перевагу - в Коропському (що дивно), у Новгород-Сіверському та Семенівському. Моя

Авдіївка - за Ющенка.

...У ніч виборів я прийшов до штабу опів на четверту - біля ТВК стояли загородки, міліція, «охорона порядку». Ждали штурму?

Атрошенко був на підрахунку голосів у Михайло-Коцюбинському. Там більше 700 голосів за Ющенка, вдвічі менше за Януковича.

...Вчора - шоста річниця по матері. Відніс панахиду в церкву Михайла і Федора, служив отець Ілля Бідняк. Всі питають про вибори.

5 листопада, 8 год.

Мав задоволення, читаючи вірші Леоніда Талалая в «Літ.Україні». Оце після сорока стало цікавити життя не як дія, не як сюжет мало не бою, а життя, як споглядання Вічності. Навіть через минуцність. У Талалая чудово виходить не тільки вловити «вітер з пензлем комиша, а навіть намальоване тим вітром, що вже притих». А раніше мене більше цікавив інший вітер - тичининський - «Сміється вітер з України, Вітер з України». Сміється, бо в Бенгалії Рабіндранат споглядає людину з глини...

Росія і Україна.

«Завжди дивувався і досі не можу збагнути, чого вабить частину українців до Росії? Чому в них така улягливість перед північним варваром, адже все тут таке супротивне українській ментальності? Якесь запаморока на них знаходить чи що? Чи, може, вони зомбовані тією Росією? Очевидно, так. Зомбовані рабським комплексом і бачать єдиний вихід із рабства опинитись у пащі Дракона, не тямлячи, що тим самим вони не звільняються, а пожираються. Про це я пізніше напишу повість «У пащу Дракона», але коли доля закидала поїздку сюди (в Росію. - В.Ч.), мені, як і братові моему, людям незомбованим, тут важко дихалося - ніби пригніта лягала на плечі...» Валерій Шевчук. «На березі часу, Автобіографічна оповідь - есе». Журнал «Березіль» № 10/2004, стор. 65.

А яке рабство гнало в московські болота київських князів? І не тільки рабство жене сьогодні, і не тільки через рабство душі люблять сьогодні українці російську культуру - там і наше, і наші. Нема російської культури без українських впливів. Ми - цивілізація для Московії.

Сьогодні Атрошенко виступав у Верховній Раді із законопроектом про створення єдиного реєстру дітей-сиріт та усиновлених. В першому читанні прийняли дружно.

Вичитав у «Літ.Україні»: «Вночі Вкраїна тиха-тиха, та сало краще заховать».

8 листопада, 7.30.

Яблуна, яку я врятував садовим варом та своєю майкою, не тільки дала плоди (зірвав надзелень - перший урожай), але й пустила два пагони з прикоріння. Значить, не загине.

...І у Пришвіна в «Жень-шені», і у Багряного в «Тигроловах» білу людину звать аборигени «капітаном». Різниця та, що в Багряного - це не просто білий, а росіянин, бо українців, які там живуть, так не звать. Головна ж відмінність та, що у Багряного це антикомуністичний і антиросійський роман, а в Пришвіна - підсоветський. У Багряного вільна людина - система-природа, у Пришвіна: людина блукаюча - природа. До речі, замилування природою у Багряного - поетичне, у Пришвіна якесь прагматично-фенологічне.

10 листопада, день св. вмч. Параскеви-П'ятниці.

До виборів - 10 днів, а влада тягне з оголошенням результатів першого туру - психологічна війна. Вчора я взяв інтерв'ю у вихудлого студента Сашка Ломаки, що відсидів 10 діб у міліцейській хурдизі проти Кучми-Януковича. Схуд. Найбільше скучив за сонцем вдень і темрявою вночі - в камері постійно горить лампочка. Хлопець спокійний і впевнений у собі. Я запропонував йому подумати щодо реальної журналістики - досвід життєвий плюс його інтерес до літературних процесів 60-х - 70-х років цьому сприяє. Адже біда нового покоління журналістики, що воно нічого не знає - в кращому разі Пелевіна-Єрофєєва, але краще б цю гидь вони і не знали. Метод роботи зводиться до озвучування почутого на прес-конференціях. Думати - важко для їх голівок, «сразу так нагужають»: бояться, бідаки, щоб їх мізки нічим не загрузили...

11 листопада, 7.30.

За прикметами, в середині грудня мають бути доволі великі морози - на Параскеву небо було захмарене.

Ющенка визнали на першому місці з відривом у 0,5 % - і це без трьох округів, де переміг Ющенко.

12 листопада, 6.45.

Їду на прес-конференцію Ющенка і, може, загляну хоч в одне видавництво за книгами. І - хочу на дачу. Може, завтра вдасться, бо в неділю - мітинг на підтримку Ю.

12 листопада, 7.50.

Ющенко зблизька страшний: обличчя землісто-буро-зеленового кольору. Щоправда, руки та лоб (ближче до волосся) наче не уражені. Говорив розумно і спокійно. Ходив по залу Євген Альфредович Червоненко і дуже уважно слухав слова Ю. про синагогу і євреїв. Юлія

Тимошенко - бадьора і тендітна. Нагадала євангельську історію про вибори між Христом і Вараввою. Аналогія до наших виборів неправильна, бо Христос для євреїв був чужим, пришельцем, галілеянином, а Варавва - своїм. Варавва був не просто розбійником, як Янукович, а борцем за свободу ізраїльського народу. Зрештою, Ющенко не обіцяє Царства Небесного...
14 листопада, 21.40.

Мітинг на підтримку Ющенко зібрав людей небагато - холодно та й всі вже втомились від виборів. Виступали Владислав Атрошенко, Лесь Танюк, секретар обкому СПУ М.Коропатник тощо.

Вчора Атрошенко розповів, як у Вихвостіві зустрівся з монахом -прозорливцем. 72 роки, вага 48 кг, їсть тричі на тиждень, малює храми і копає колодязі. Живе у Вересочі. Каже, що Ющенко буде Президентом. Дай то, Боже!

16 листопада, 1,5 градуса.

Теледебати Януковича з Ющенко - 1:1. Вигляд Ю. може відбити в деякого із дурних баб охоту голосувати. А мо', в кого викличе і жалість?

18 листопада, 8.00.

Випав і ще йде перший сніг.

20 листопада, 22.00.

Михайло в'їжджає на білому коні - сніг вибілює дороги, дерева і - наші надії на перемогу Ющенко на виборах. Фальсифікацій - море, ось і в Чернігові виявлено більше 4,5 тисячі двійників: однакові прізвища, імена, по батькові, інколи навіть адреси і дільниці, де голосують, різні - роки народження. На терміновому засіданні ТВК трохи відбили. Прізвища захисників фальсифікаторів - Купріяненко, Хатімірська, Пашенник, Дідовець.

Подзвонив тещі в Крим - сказав, якщо проголосує на Януковича, я до неї ні ногою. Порадив голосувати проти всіх - і то чесніше буде. Наче погодилась.

На дачі був з 8 до 10.30. Під хатою сучка привела цуценят: двоє здохли, а четверо жалібно скавчали. Поліз по-пластунськи, з ліхтариком, затагнув їм тепле пальто - затихли. Ще сліпі. Дебеленькі, чорняві. Чи виживуть? Поклав для їх мамки хліб і рибу, але за 2 години вона так і не прийшла. Не хотілося загадувати: якщо цуценята виживуть - переможе Ющенко, але так і подумав.

22 листопада, 9.30.

Бандитська влада Кучми - Медведчука - Януковича сфальсифікувала вибори - у Донецькій і Луганській областях довели явку до 96%, а в деяких містах - до 100%. І тупо повкидали бюлетені. Наші дії? Суди, мітинги - чи цього достатньо? За офіційними даними ЦВК (75% бюлетенів), Янук. випереджає Ющенко на 0,9%

26 листопада, 8.30.

Коли вдарив мороз - 15 градусів, стало жалко не померзлі яблука на дачі, трохи - цуценят, але більше - втраченої революції, бо я думав, що люди на Майдані Незалежності розійдуться. Аж чуо: всі там! І вчора виступав Ющенко, приїхав Лех Валенса, пізно ввечері Верховний Суд заборонив публікувати остаточні підсумки результатів виборів.

Вчора Жогалко приїхав з Києва - забрали його до таких багатих, що одягли в теплі куртку і шкарпетки. Найшли бідного!

Я домігся прямого ефіру Атрошенка. Правда, Тютюнник привів і Пасталицю, вийшов невеликий конфлікт - я виявився крайнім, але Бог з ними! Ефір відбувся, і ніхто його не зупинив!

Мітинг учора пішов до радіо зі скандуванням: «Правди!». Прийнято вимоги, і ефір є. Про «Деснянську правду» я сказав - бреше, що на двох мітингах - за Ющенко і за Януковича була однакова кількість людей по 2 тис. Тоді як на нашому було близько 7-8 тисяч, а за Я. до тисячі, і то вони швидко розбіглися.

21.30. Сьогодні мітинг біля міськради. Керував ним, на жаль, Рудьковський, який професійно працює на багату когю...І ось відкрито готує до штурму: «Так, чоловіки на цю сторону, жінки - відійдіть! Готуємося...» - психологічно тисне на міліцію. І після його слів «Ну, рушили!» міліція стала кидати димові шашки після холостого пострілу. Я був біля самої міліції - вони ще й ховали свої обличчя від мого фотоапарата. Керував міліцією перший заступник начальника обласного управління УМВС Іван Кочубей. Як сказав В.Ступак, «Кочубей не продаються - Кочубей зраджують!»

Люди трохи відхлинули назад. Я ходив, і поруч мене пухкали шашки. Зустрів Назаренка: «Сволочи!». Він, як справжній колекціонер, бігом збирав рештки шашок.

Миський голова Соколов - не афганець, а засранець: коли пролунали вибухи, він мав вийти і все зупинити. Він же, за словами С.Шумила, сидів непорушно. Він все знав, з ним все було погоджено! Комсомолец!

Інна отруїлася газом - боліло серце, а тепер не може відкашлятися. Подзвонив у «швидку» - радять робити виклик і лягати в лікарню: «Может быть отёк лёгких!» Звернулись уже більше 30 осіб. Зі струсом мозку і переломами двох ребер в лікарні Валентина Татарчук. Найкумедніше

- постраждав начальник міської міліції Шевчук: кинута міліцією шашка була кимось перехоплена і кинута назад, у міліцію. І - Бог шельму мітить - попала в начальника міської міліції. І він, товстий і дебелий, трусив собою у міськраді: «Я подам у суд на Ющенка і на вас!»

Сесія обирає визнала Ющенка Президентом! У це важко повірити із нашими депутатами! Міська рада тільки висловила недовіру рішенню ЦВК.

І все ж багато обивателів не розуміють подій. Але щастя дається сміливим, долю вирішують перші.

«Газету виборчу» привіз у Київ (30 тисяч) президент Польщі Квасневський - вона вийшла українською мовою. На знак солідарності.

Росія ж повністю вкакалась: Путін то вітав Януковича, то виправдовувався, то знову вітав. Росіяни лізли зі своїми гетьманами, павловськими і прочою гидотою та «письмами із Росії». Навіть Коля Басков вляпався.

Сіла в калюжу і московська церква. Проте після мого виступу і виступу монахині Єфросинії з якоїсь незрозумілої церкви священник храму святого Феодосія о. Сергій Іваненко-Календа виступив на мітингу і в «Сіверщині» проти «архиєрів и фарисеев», де закликав гроші, отримані за Януковича, «повергнуть к архиерейским стопам». Дуже хвилювався. І благословив людей на добрі діла.

Сьогодні ж отці Олег Сіренко та Ілля Бідняк були миротворцями - стояли між шеренгою міліції і людьми. Між щитами і народом. Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться... Обніматися кинувся ксьондз Генріх Камінський.

Сьогодні на площі транслюється «5 канал» і ночують студенти. Думаю, останнє - зайве. А мо', я старію?

Завершую писати під скандування молоді на площі «Ю-щен-ко!». Це - 22 година 30 хвилин. 27.XI, 22.00

Якщо говорити про враження, то - перед другим туром я з острахом заходив у під'їзд: можна було чекати всякого. Інна побоялася повісити на балконі плакат за Ющенка, повісив я тільки в час «помаранчевої революції». Віри в перемогу було мало. Віри у свій народ також...

Розкаже В.Приходько: «Дзвоню директору в Київ, а він стоїть на Майдані Незалежності і каже - виробничий план на 2005 рік обговоримо після перемоги. Купив якісь унти і мільйонер стоїть на Майдані!»

Але є і ті, що не тямлять - чому таке протистояння, чому такі емоції...

Сепаратизм не пройде. Його ніхто реально не хоче. Ультиматуми - папірці. Зрештою, сьогодні і вчора за Ющенка мітингують у Луганську більше тисяч робітників заводу імені Пархоменка, в Сімферополі, в Харкові більше 40 тисяч, в Дніпропетровську більше 40 тисяч - там ще 250 комерційних структур висловилися за Ющенка. Кушнарьов - хасид і його треба судити за посягання на територіальну цілісність держави. Донецькі вважають, що вони годують Україну - яка тупість! Вони навіть не розуміють, що у відповідь на їх погрози багато навіть у Чернігові кажуть: «Швидше б відділялися!». Вони живуть у депресивних регіонах, а думають, що пуп України!

Автор цієї кризи - Кучма, який нічого не робив для єдності держави, який нав'язав зека Януковича в уряд і в кандидати.

Ічнянська міська рада визнала Ющенка Президентом. 28.XI. 8.00.

Чому Кучма не застосував силу? Рудий тарган ніколи не був сміливим (але завжди був підлим); київський «Беркут» і ужгородська міліція та київська прокуратура тощо відкрито перейшли на бік народу; силу можна застосувати проти 50 тисяч, а на площах - мільйони; Київміськрада, а за нею Тернопільська, Івано-Франківська, Львівська, Волинська обласні, Хмельницька, Вінницька, Житомирська ті інші міські ради чітко висловили недовіру результатам голосування і визнали Президентом Ющенка.

Коментар з 2005 року.

Добре пам'ятаю, як після оголошення Януковича переможцем, у штабі запанувала розгубленість: вся робота уже зроблена, керівник штабу в Києві, стали вже напівжартівливо-напівсерйозно обговорювати, куди виїжджати з такої бандитської країни. Я підміювався: «Ви, як хочете, а я Брянськими лісами - та в Литву!». Слава Богу, обійшлося!

І ось перелом наступив, коли Київська міська рада не визнала результати ЦВК. Трапилося так, що я в штабі був практично один, коли з Києва цю звістку повідомив Владислав Атрошенко. Він наче теж зрадів, що саме на мене натрапив - бо ж я як журналіст міг швидко цю новину поширити. Що я й зробив. Саме після рішення Київради стало набагато легше - з'явилась підстава для законності наших протестів і перспектива для відновлення справедливості.

Чому не лякає погроза відокремлення Донбасу? Бо відокремлення куди? До Росії? Вже приїхав Лужков-кепка. Це пряме втручання у внутрішні справи України. Але не через це не лякає, хоча і Янукович на з'їзді в Севєродонецьку. До речі, Янукович - зрадник України,

виходить. І як за нього може голосувати тепер виборець у Чернігові чи в Херсоні? Тому-то Богатирьова вже й заявила: якщо буде переголосування - наші виборці підуть на референдум. Знають бо, що програють вчисту при відносно чесному голосуванні.

Не лякає (хоча трохи й холодить), бо будь-яка українська влада, будь-який український обиватель є і буде проти цього. І ніколи не підтримає ні Харківщина, ні Миколаїв, ні Запоріжжя ніякої автономії; хіба що сфальсифікувати вже зараз, але ж хто визнає такі результати?

«Автономізація» - погроза Ющенку.

А Росія знову вляпалася і, думаю, приїзд Лужкова настроює проти Росії багатьох російськомовних і росієсимпатизуючих обивателів. А на Хрещатику новий лозунг: «Донбас, ходи до нас!». Якраз цього Кушнарьов, Медведчук і т.д. й бояться, бо донецькі розагітуються і їдуть з Києва українцями. Думаю, що ці надії не тільки пробудили, але й консолідували українську націю.

...У Чернігові хтось привіз приватною машиною для пікетуючих студентів кілька ящиків яблук - їх передали в дитячий притулок. Зібрано 590 гривень - частину Атрошенко відвіз жінці, що постраждала біля міськради.

...Це ж треба: в умовах революції я зумів поремонтувати зуб і з Інною сходити в сауну!

А можливо, ця гра в автономізацію прокладає Кучмі шлях до проголошення надзвичайного стану? Тьху, проти ночі такого гидкого згадуючи...

29. XI. 8.25.

Облрадіо, хоч і після буряків та бичків, але сказало про вчорашній мітинг. Про виступ Атрошенка теж.

Теща дзвонила вже трохи налякана: «Що ж то воно буде далі?»

21 год.15 хв.

Зустрів був мене єпископ Феодосій на площі - він кризь мітингуючих йшов до П'ятницької церкви. Оскільки він був у підрыснику і клобуку, то я взяв благословення.

В Куликівському районі розпочато збір підписів за відставку редактора «Поліської правди» Катерини Буй.

Подав у відставку Тігіпко з поста голови правління Нацбанку - Ющенко назвав його шкідливим котом, але не Леопольдом. Тігіпко вже критикує Януковича. Янукович критикує Кучму - почався у них розбрат. А Кучма пропонує повторні вибори - в унісон з комуністами.

Вже два робочі дні Кабмін не працює - в облозі, яка пропускає тільки технічних працівників. Янукович скаржився, що його машину намагалися зупинити, його самого, можливо, вивезти... Отакий гевал і так боїться! Україна без уряду і без Президента - і нічого!

У Києві за тиждень помаранчевої революції не виросла, а зменшилася кількість правопорушень!

У Всіхсвятській церкві Ніжина отець Сергій Чечин молиться за повалення безбожної влади по «Требнику» Петра Могили.

30. XI. 21.00.

Ситуація знов напружена: ВР майже відмінила суботню постанову і відмовилася голосувати за відставку уряду Януковича. Люди штурмували ВР, а Янукович став пропонувати Ющенку або до нього прем'єром - розгрібати все те, що Янукович, Тігіпко і прочая наколотили, або в разі повторних виборів не висуватися обом. Ющенко цілком логічно відмовився - треба вирішити питання про фальсифікації виборів.

Штурм ВР свідчить: радикалізм наростає, і люди скоро перестануть слухати і Ющенка, а просто внесуть його і посадять у крісло Президента. Вулиця втомлюється говорити, вулиця прагне діяти.

Наші вийшли з переговорного процесу, раз не приймаються наші вимоги ні про відставку уряду, ні про генпрокурора, ні про сепаратизм харківсько-донецьких. Знову заблоковано Кабмін, у який сьогодні пускали працівників.

Верховний Суд засідає другий день - повідомляються документально завірені дані про брехливе збільшення кількості голосуючих, про видачу в одні руки 13-16 відкріпних посвідчень.

Наші з «Сіверщини» шестеро їздили в Київ - набратися вражень.

Мітинг в Чернігові вимагав відставки Соколова, Тканка, Куліди, Шевчука, Януковича, Білоконя, Васильєва.

1 грудня, 7.40, десятий день революції.

Кучма хотів ввести надзвичайний стан у неділю, про що попереджував Ющенко. Намети в Чернігові оточили технікою - снігозатримувальною, очисною тощо, а в театрі чекав наказу спецназ.

2 грудня, 21.00.

Революція спадає: я вже сховався у бібліотеку. Правда, перед тим розніс резолюції мітингу в «Деснянську правду» (Борисенко налякався), в «Гарт», на обласне ТБ.

Діма (мій армійський російський друг. - В.Ч.) дивується і заздрить рішенню Верховного

Суду про призупинення публікації постанови ЦВК щодо визнання переможцем Януковича - мовляв, у них, у Росії, це неможливо. А справа в тому, що вивільнення суддів з-під страху у нас підготовлене муштрою Медведчука, яка спротивила, справами Гонгадзе і Александрова, зрештою, акцією «Україна без Кучми!». Ну, і традиційною для українців повагою до права - саме до права, а не до закону як інструмента права.

Кучма полетів у Москву до Путіна, щоб той штани піддержав. І той каратіст-кагебіст не приховував: ми протів повторнаво галасаванія, ми за павторніе вибори. Щоб Кучму ще потримать. Росія знову сама наструоє проти себе. Нема в Росії більшого ворога, ніж вона сама.

3 грудня, 21.00, відлига.

Верховний Суд визнав вибори сфальсифікованими і зобов'язав ЦВК призначити повторне голосування не пізніше 26 грудня. Перемога! Як то буде крутитися рудий тарган, що досі не виконує рішення Верховної Ради і не відправляє уряд у відставку? І дуже не хотів переголосування, щоб ловити рибку у мутній воді.

Сьогодні засідав наш КНП - нічого серйозного. Тандура, Яцеленко, Іванов, Ткаченко та ін. Завтра - автопробіг і мітинг.

...Діма, хоч ще й сперечається про націю, але якось поважливіше став до України ставитися.

5 грудня, 8.00.

Говорив учора з Петербургом (там живе мій друг. - В.Ч.). Нагадав хрещенику про різдвяний піст. Сашко: «Рождественский - что?» Діму дуже цікавить Помаранчева революція, і він задоволений, що в нас падає рейтинг Путіна. З характерною для нього дотошністю Діма вивчає статті про Ющенка на сайті delo.ua. Офіційна їх пропаганда бреше про зв'язки Ющенка з УНА-УНСО, і він дуже здивувався: «А у вас что - недолюблюваот разве галичан?» Бо досі він чув тільки про зв'язки Ющенка з галичанами.

А головне: кажу Дімі, що давай, емігруй у Київ. А він: «О, Алла уже рассказала?» Виявляється, днів 4-5 тому (в розпал Помаранчевої революції) Діма сказав Аллі: «Знаєш, куда нам надо эмигрировать? В Киев!».

Мітинг - близько півтори тисячі, але поруч у комуністів близько 150 осіб. Виступали Обушний, Іванов, Коропатник, Глухенький...Мій виступ - зараз іде різдвяний піст, і я як православний християнин не можу кричати «ганьба!». А хочу висловити співчуття комуністам - сіли в калюжу і провітрюють нафталін з прапорів:

- сірим людям із сірого будинку - серед них багато фальсифікаторів виборів;

- Соколову із того будинку, під яким нас труїли газом. Люди стали скандувати: «Засранець!»;

- Рудому таргану, який чіпляється влади, як вош кожуха. Дождеється оголошення всенародної акції «Піймай Президента!». Той, хто піймає його першим, матиме право плюнути в морду, бо обличчя він уже втратив;

- ієрархам УПЦ Московського патріархату, бо пішли проти народу і совісті. Амвросій звільнив за штат отця Сергія Іваненка.

І завершив словами Бориса Олійника: «Народ не візьмеш на макуху, Він зоддала розрізнить чин - І хто є син його по духу, І хто по духу - сучий син».

Україною керуватимуть сини України.

Потім говорив з археологом Володимиром Коваленком - виступ, мовляв, на грані фолу, бо Президента все ж не можна обзивати мордою.

7 грудня.

Ситуація в Україні захрясла - Кучма і Янукович при підтримці Путіна не виконують рішення Верховної Ради і Верховного Суду. Кучма хоче гарантії не порушення кримінальної справи по вбивству Гонгадзе (отже, причетний!) і збереження нахапаного за безцінь його дочкою та залишення за ним державної дачі і дорогої яхти.

Пишу під акомпанемент сесії Верховної Ради і зараз піду з Арсенем у «Просвіту» писати інтерв'ю Атрошенка для «Деснянської правди».

11 грудня.

17 днів тривала Помаранчева революція. І є зміни до виборчого закону, і протягнута Литвином політреформа. Народ не її добивався, і це ще раз показує спосіб шулерства політиків. Але Бог не без милості, козак не без щастя - в самому обмеженні повноважень Президента нема для України нічого поганого, адже ми не авторитарна Росія.

Те, що Росія сіла в калюжу, підтверджує політолог Александр Ципко: «Выборы показали, уже произошла консолидация Центральной и Западной Украины», «Та часть населения Украины, - а это в любом случае его половина, - которая голосует за Ющенко, уже морально, духовно и политически отделилась и от России, и от её президента».

«...За последние четырнадцать лет сформировалась новая украинская политическая нация, объединённая украинским языком, крестьянской патриархальной культурой и явным отторжением и от России, и от российской политической элиты».

«А мы живём прошлым, воспоминаниями о победах Екатерины и Потемкина» - щодо України зловісні ці «победи»! Александр Ципко. «Украинская правда», «ЛГ», № 46-47, 24-30 листопада 2004, стор. 2.

15 грудня, без снігу.

Україна спростувала міф про особливу і незаміниму здатність євреїв до фінансової сфери - у нас успішними банкірами були і є українці Гетьман, Ющенко, Матвієнко, Стельмах, зрештою -Тігіпко, у Чернігові - Савченко, Тарасовець...

Історична подія: Атрошенко з'явився у «Деснянській правді», ще більш історична - поява мого прізвища там, де досі сприймалося мало не як матюк. Прес-конференція Атрошенка висвітлена непогано по обласному радію.

16 грудня, 8.20, морозчик відучора, снігу нема.

На ранковій Бі-бі-сі довге інтерв'ю з В.Базівим - заступником голови Кучминої адміністрації: він вірить у перемогу Ющенка і в те, що Ющенко за рік поведе Україну в НАТО. О, галичанин - його допомога тільки на шкоду. Зате захищає Кучму! Воїстину - захисти мене від друзів, Господи, а з ворогами я справлюся сам!

Арсен ще вірить у святого Миколая - вчора каже, що як же батьки могли підсунути книжку від Миколая під подушку, якщо він на ній спав і все чув...Щасливе дитинство! В моєму дитинстві, на жаль, святого Миколая не було...

19 грудня, 7.30, святого Миколая Мирлікійського, дощ.

Збираюся йти до церкви святих Михайла і Федора, можливо, піду до сповіді.

Кучма звільнив Базива - отже, хтось в адміністрації ще слухає Бі-бі-сі. Нарешті вже і теща повірила в отруєння Ющенка.

20 грудня, 22.00.

Теледебати - Янукович справді міняється: «Нам з вами» і т.д. Ющенко був більш доказовим. Хоча уже всі визначилися...Зустрів Д.Т. - ой, з дуба впала! В першому турі голосувала за Вітренчиху, в другому - проти обох, бо «Ющенко - фашист». Я порадив їй читати ще якусь газету, крім «Деснянської правди», в якій вона працює.

Уночі обмальовано магазини, офіси словами «Так!», «Геть жидів!» і «Вставайте на революцію!». Організував заяву прес-служби, інтерв'ю Атрошенка по обласному телебаченню, міському, Приходька по обласному радію, сам записався для Українського радію, дав матеріал прес-служби Центральному штабу, «Високому Валу»...Взяв участь у «круглому столі» інтелігенції в обласній раді, підготував лист Атрошенка Куліді і Колесникову. (Написи були явно провокаційні, і про це йшлося у згаданих заявах та виступах. - В.Ч.)

Як я посварив двох російських філософів.

Український націоналіст - це я, журналіст, голова обласного товариства «Просвіта», родом, до речі, із північної Чернігівщини (не з Галичини!). А друг у мене - росіянин, петербуржець, за освітою - філософ, родом з півночі Ленінградської області (Ленінграда нема, а Ленінградська область є - воїстину, «умом Россию не понять»). Подружилися ми в совєтській армії, з того часу постійно підтримуємо контакти - листуванням і гостюванням сім'ями то в Україні, то в Росії. Він не любить слова «москаль», твердячи, що москалі - це москвичі і що їх також не люблять у Росії. Природно, що називати мене «сохлою» він теж не ризикує.

Проте дискусії у нас ідуть постійні, особливо на тему українсько-російських взаємин. І мій друг, освічена людина, має все ж немало шовіністичних забобонів, від яких, мені здається, потроху звільняється. Але його нападки на мої націоналістичні переконання є постійними, як «апчхи! - будь здоров!». Я, до речі, завдяки моєму другові також, здається, звільняюся від деякого радикалізму в ставленні до Росії.

І ось наша Помаранчева революція викликала в мого друга-філософа відверту заздрість! Він сидів, пасся на українських сайтах набагато більше, ніж я. Переживав так щиро і явно, що я був приємно здивований. Він навіть визнав таке поняття, як «нація», чого не визнавав роками. А тим паче - нація українська.

І ось у розпал нашої революції його однокурсник, що вже добрався до кандидатства, пише йому - у Ющенка проказа! І посилається на якогось німецького лікаря. Мій друг - до мене, мовляв, ти хоч не цілуйся з Ющенком... Я пояснюю, та й мені здається, що тема вичерпана. Але, виявляється, що тим часом між двома російськими філософами виникла «нешутейная» перепалка. Мій філософ, із характерною для його професії і для нього особисто занудністю, «розкладає по полицях» брехню щодо прокази - і анонімно твердження, і вже б люди навколо Ющенка розійшлися б і, головне, як останній аргумент, «мне друг сказал, с которым я вместе пуд соли съел, и он ЗНАЕТ». Приємно, коли про тебе так...

Філософ окандаційний не знає, бідака, що той друг - український націоналіст, тому твердить примітивні дурниці - мовляв, діагноз жінка-лікарка поставила (по фотографіях!). Мій же друг відповідає - отруїла Ющенка путінська ФСБ. І пробує це довести. У відповідь немотивована агресія: «Украина - это несерьезно. У нее нет ни своей политики, ни истории, ни

економики, ни культуры. Вся разница Украины с Россией состоит в том, что труба начинается в сопредельном государстве». *І це говорить не мужик в'ятський, неосвічений та грубий, а кандидат філософських наук! Бідна Росія з такими мудрецьми! І говорить, підкреслюю, без усякого зв'язку з темою дискусії - просто плонув, як «зрасте».*

Відповідь мій друг йому з гідністю: «Украина, по крайней мере, имеет свое достоинство, которое сейчас отстаивает и, между прочим, с риском для жизни многих своих граждан. Ничего этого нет в России». Дискусія двох російських філософів припинилася, так всерйоз і не розпочавшись.

Я жартома пообіцяв моєму другу звання «народного посла» за відстоювання в Петербурзі інтересів України, а сам подумав - це ж як важко бути росіянином, якщо вийти з чаду імперських клікуш і тверезо глянути на свою Росію! Мої співчуття!

Газета «Біла хата» за 18 березня 2005 року.

22 грудня, день зимового сонцестояння.

Печу газети, як млинці - «Біла хата» накладом 53 тисячі, «Добрые вести» - 50 тисяч, спецвипуск «Білої хати» - 50 тисяч, випуск ще «Білої хати» - 53 тисячі має бути.

Росія про Україну після виборів.

«Глобальное незнание сегодняшних украинских реалий. ...шанса привести к власти действительно пророссийского и одновременно приемлемого для всей Украины политика для России и на этих выборах не было. Потому что таких политиков сегодня на Украине попросту нет». Ігор Серков. «Вызов брошен», «ЛГ», № 49, 8-14 грудня 2004 р.

Росіяни про Росію.

«Российское общество за своею психологиею заливается традиционным, степовым. Величезні території відіграли далеко не ліпшу роль. Ще Чаадаєв писав, що ми живемо в містах, як кочівники («Первое философическое письмо»). Петро перший перетворив православ'є в релігію для села. Саме сільських жителів почали називати «християнами», тобто селянами. Бороди в духівництва і хустки в жінок надовго стали майже обов'язковими в православ'ї». Ігумен Веніамін (Новік). РПЦ і проблема модернізації суспільства. Альманах «І», № 31/2004, стор. 196.

Росія і провінція.

«В абсолютном большинстве регионов России наблюдалась стагнация производства. Страна все более и более превращается в нефтяное Эльдorado типа Венесуэлы и Нигерии, где за пределами столиц и нефтяных регионов господствуют деградация производства и нищета». Александр Потьомкин, доктор економічних наук, провідний науковий співробітник Інституту міжнародних економічних і політичних досліджень РАН. «Российская экономика в тисках ошибок». Журнал «Форум», № XXX- XXXI, стор. 17.

«Узбек, азербайджанец, грузин для нас значительно ближе, чем «славянские братья» из Болгарии, Словакии, Польши». Там же, стор. 23.

31 грудня, 15.20, без снігу, з хворим горлом.

Підсумки року. Головне - перемога Ющенко і всіх нас. Звичайно, автоматично нічого не станеться, і новий Президент - не чарівник. Але майже зламану карк кумівській антиукраїнській системі - Кірка застрелився, Бакай утік, Кушнарьов, Близнюк і Боделан допитуються у Генпрокуратурі. Ющенко заявив, що замінить усіх голів обласних адміністрацій.

А потім була урочиста інавгурація Президента Ющенко, де вся країна побачила перекошене обличчя Л.Кучми. Від урочистостей навертали сльози... Ми їздили в палац «Україна» - концерт «Величальна увертюра». Перший концерт державного рівня, який справді можна назвати українським. Діти Ющенко сиділи в окремій ложі, з якої весь час тікали в зал. Скромно прозвучало оголошення: «В залі - Президент України Віктор Ющенко з дружиною». На фуршеті були Тимошенко, Патріарх Філарет, Асадчев, Мовчан, Іваничук, з яким я обнімався, Святослав Вакарчук, Атрошенко з дружиною, Пинзеник з дружиною... Починалася історія нової України.

* Автор наполягає на транскрипційному написанні російських імен та прізвищ.

